

**ПЗВО «КИЇВСЬКИЙ МІЖНАРОДНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»
НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ ТЕАТРАЛЬНОГО ТА
МУЗИЧНОГО МИСТЕЦТВА
КАФЕДРА МУЗИЧНОГО МИСТЕЦТВА**

**МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ
ЩОДО ВИКОНАННЯ Й ЗАХИСТУ
КУРСОВИХ РОБІТ З ФАХУ**

**Спеціальність 025 Музичне мистецтво
Галузь знань 02 «Культура і мистецтво»**

Київ – 2022

Методичні рекомендації щодо виконання й захисту курсових робіт з фаху

Укладачі:

Ізваріна О.М. – завідувач кафедри музичного мистецтва, доктор мистецтвознавства, доцент

Кочержук Д.В. – доцент кафедри музичного мистецтва, член творчої спілки «Асоціація діячів естрадного мистецтва України», заслужений артист естрадного мистецтва України.

Методичні рекомендації щодо виконання й захисту курсових робіт з фаху обговорені та схвалені на засіданні Вченої ради КиМУ, протокол №1 від 30 серпня 2022 року

1. ВСТУП

Відповідно до освітньо-професійної програми «Музичне мистецтво», навчального плану спеціальності 025 «Музичне мистецтво» галузі знань 02 «Культура і мистецтво» на третьому році навчання передбачено написання курсової роботи з фаху.

Написання курсової роботи є важливою складовою освітнього процесу. Під час її виконання студент систематизує і поглиблює раніше отримані знання, вчиться відбирати найбільш важливий матеріал, що відноситься до теми, опановує навички науково-дослідницької роботи, розвиває здатність до аналізу і практичного розгляду діючої практики. Курсова робота пишеться на основі самостійних досліджень і узагальнення досвіду діяльності конкретних установ і не може бути побудована на переказі літературних джерел.

2. МЕТА І ЗАВДАННЯ КУРСОВОЇ РОБОТИ

Курсова робота є окремим кредитним модулем, тобто індивідуальним завданням, яке передбачає розроблення сукупності документів та є творчим рішенням конкретного завдання щодо об'єктів діяльності фахівця, виконаним здобувачем вищої освіти самостійно під керівництвом науково-педагогічного працівника згідно із завданням, на основі набутих спеціальних (фахових) компетентностей.

Метою написання курсової роботи є закріплення, поглиблення та узагальнення знань, здобутих студентом за час теоретичного та практичного навчання, розширення обсягу професійно значущих умінь і навичок. Зміст курсових робіт має відповідати навчальним завданням з фахових дисциплін, пов'язуватися з подальшою роботою випускників за фахом.

Для здійснення художньо-виконавських завдань майбутнім фахівцям необхідно володіти різними методами осягнення музичного та поетичного матеріалу: аналізом, порівнянням, співставленням, синтезом, абстракцією, узагальненням тощо, які тісно взаємодіють. У процесі виконання курсової роботи з фаху використовуються наукові методи, що сприяють формуванню науково-дослідницьких компетентностей студентів.

Курсова робота має бути дослідницького, практичного спрямування, містити аналіз конкретного музичного твору або висвітлювати окремі аспекти історії та теорії музики або музичного виконавства; містити обґрунтування та узагальнення закономірностей художньовиразного, експресивного та формоутворюючого характеру, притаманних відповідному твору; показати знання широкого професійного кругозору, новітніх джерел, вміння використовувати методичну літературу при розробці теми; бути правильно оформленою.

Курсова робота є завершальним етапом вивчення фахових і музично-теоретичних дисциплін і дає змогу робити висновок про те, наскільки студент засвоїв теоретичні та практичні курси і які проявляються набуті ним

інтегральні, загальні та фахові компетентності, застосовуються здобуті знання для їх узагальнення за обраною темою.

Підготовка та написання курсової роботи складається з декількох етапів:

1. Вибір теми та її узгодження з науковим керівником і завідувачем кафедри, за якою пишеться курсова робота.

2. Обґрунтування структури роботи та її узгодження з науковим керівником.

3. Складання бібліографії та списку джерел (каталог звукозаписів, теоретичної бази, відеоматеріалу тощо).

4. Збір теоретичного матеріалу та його узгодження з науковим керівником.

5. Оброблення та аналіз отриманої інформації із застосуванням сучасних методів та їх узгодження з науковим керівником.

6. Формулювання висновків та обговорення їх з науковим керівником.

7. Оформлення курсової роботи відповідно до встановлених вимог.

Тематика курсових робіт доводиться до відома студентів після обговорення на засіданні кафедри з урахуванням індивідуальних особливостей студента (науково-мистецьких уподобань, попередньої фахової підготовки).

Студент має право запропонувати виконання курсової роботи за темою, відмінною від запропонованих, з обґрунтуванням доцільності проведення такого дослідження. Вибір теми за ініціативою студента можливий в декількох випадках: прагнення досліджувати питання практики застосування теоретичних положень; професійний інтерес у сфері недостатньо проблеми. Тема має бути сформульована лаконічно, ясно і чітко, не допускати довільності її тлумачення.

Самовільна зміна теми курсової роботи неприпустима, у такому випадку студент може бути не допущеним до захисту.

Науковий керівник надає допомогу в остаточному формулюванні теми; коригує план роботи і надає допомогу в підборі літератури, джерел отримання інформації, а також визначенні періоду, за який доцільно зібрати інформацію; дає рекомендації щодо збору теоретичного, практичного і фактичного матеріалу, вибору методології дослідження, методиці узагальнення, систематизації, обробки фактичного матеріалу. Керівник вказує студенту на недоліки аргументації, композиції тексту, стилю викладу, пропонує способи їх усунення. Значення курсової роботи полягає в тому, що у процесі її виконання студент не тільки закріплює, а й поглиблює набуті теоретичні та практичні знання. Курсова робота є складовим елементом освітнього процесу. Досвід і знання, які мають студенти на цьому етапі навчання, можуть бути використані для підготовки випускної кваліфікаційної роботи.

3. СТРУКТУРА І ЗМІСТ КУРСОВОЇ РОБОТИ

Курсова робота відображає результати дослідження студентами змісту, форми та виконавської інтерпретації конкретного зразка фахової музичної

літератури або дослідження аспектів історії музики, теорії музики або музичного виконавства. Робота має чітко визначену структуру. Курсова робота має містити такі обов'язкові розділи:

1. Титульний аркуш курсової роботи (Додаток А).
2. Завдання для курсової роботи (Додаток Б).
2. Відгук керівника курсової роботи.
3. Зміст (Додаток В).
4. Вступ, що містить обґрунтування актуальності теми роботи.
5. Основна частина курсової роботи – за необхідності структурується за параграфами або розділами.
6. Висновок (загальні висновки і результати, здобуті у процесі виконання роботи).
7. Список використаних джерел (подається досить повний список використовуваної літератури: книги, підручники, наукові праці, статті, тези доповідей, статті з Internet (з обов'язковим зазначенням назви, авторів і посиланням на веб-сторінці) оформлюється в алфавітному порядку (Додаток Г).
8. Додатки (за необхідності).

Вступ – вступна частина курсової роботи, в якій визначається актуальність обраної теми, її мета, завдання, структура, кількість використаних джерел.

За обсягом **Вступ** не може бути меншим однієї сторінки.

Розпочати Вступ доцільно зі стислого аналізу наукових джерел, дотичних до теми курсової роботи. Необхідно підкреслити, що саме досліджувалося науковцями і що ще потребує вивчення. Такий аналіз встановлює стан досліджуваності теми.

Далі необхідно розкрити **актуальність теми**. Актуальністю обґрунтовується власне обрання даної теми, визначається її важливість для дослідження процесів розвитку музичного мистецтва в історичному аспекті. Актуальність теми курсової роботи ґрунтується на результатах вже існуючих наукових досліджень, а також на матеріалі, який вивчає студент-виконавець роботи. Актуальність теми може полягати в підвищенні інтересу до проблеми інтерпретації творів у музично-виконавській та музикознавчій царині; у цікавому матеріалі, який з несподіваної і нової сторони ілюструє означену проблематику; необхідності дослідження зразків музичної літератури з урахуванням сучасних тенденцій композиторської творчості та виконавських стилів.

Формулювати актуальність теми можна за такими зразками:

Актуальність теми полягає у.../міститься у.../визначена.../обумовлена.../пов'язана з...тощо.

Після розкриття актуальності теми необхідно перейти до визначення **об'єкта і предмета дослідження**. Об'єкт дослідження – це явище, процес який породжує певну проблему і обирається для вивчення. Предмет дослідження – це явище, яке знаходиться в межах об'єкта і розглядається як частина об'єкта.

Об'єкт і предмет дослідження як наукові категорії співвідносяться між собою як загальне і часткове. В об'єкті виокремлюється певна його частина, яка стає предметом дослідження. Саме предмет визначає тему наукової роботи. Наприклад: українська пісенна естрада другої половини XX століття (об'єкт), творчість В. Івасюка (предмет).

Після з'ясування об'єкта і предмета дослідження необхідно визначити мету і завдання курсової роботи.

Мета дослідження – це формулювання загального задуму дослідження, те, заради чого проводиться вивчення об'єкту інтерпретації аспектів історії музики, теорії музики або музичного виконавства. Мета визначається, виходячи з актуальності досліджуваного питання, обраних об'єкта і предмета вивчення. Формулювання мети спрямоване на кінцевий результат, який має одержати дослідник. Визначити мету дослідження можна за такими зразками:

Мета дослідження полягає у вивченні.../визначенні.../встановленні.../розкритті.../висвітленні.../виявленні...тощо.

Завдання дослідження – це ті питання, які потрібно сформулювати і на які потрібно дати відповіді у процесі розкриття мети дослідження. Завдання відображають основні етапи дослідження; є частковими, більш дрібними порівняно з метою або конкретного способу реалізації поставленої мети; перераховуються в порядку значущості. Попередній аналіз літератури дозволяє студенту сформулювати проект завдань свого дослідження. Завдання дослідження повинні бути відносно співвіднесені за своєю вагомістю.

Завдання – це шляхи досягнення мети, вони дають змогу розкрити мету дослідження. Визначити завдання дослідження можна за такими зразками:

узагальнити.../охарактеризувати.../визначити.../встановити.../розкрити.../висвітлити.../виявити...тощо.

Цьому процесу сприятимуть обрані **методи дослідження**. Під час обранні методів необхідно враховувати об'єкт, предмет, мету і завдання роботи. Отже, кожна робота вимагатиме власних методів наукового дослідження. Серед методів, які найчастіше використовують у процесі дослідження фахових питань є такі: джерелознавчий, бібліографічний, хронологічний, порівняльний, аналітичний, культурологічний, мистецтвознавчий. Після цього необхідно визначити практичне значення курсової роботи (де, з якою метою матеріал, що міститься в ній, може бути використаний).

Остаточний варіант **Вступу** укладається після завершення всього дослідження.

Структура роботи описується згідно з поділом тексту на логічні частини, які сліднують одна за одною, зокрема: список скорочень (якщо є), вступ, перший, другий та третій параграфи чи розділи, висновок, список використаних джерел, додатки.

Основна джерельна база визначається на підставі теоретичної значущості праць різних дослідників; у процесі підготовки курсової роботи необхідно

спиратися на основні положення наукових досліджень і творчих напрацювань виконавців-практиків, давати визначення базовим термінам.

4.1. ВИБІР ТЕМИ ЯК АНАЛІЗ АСПЕКТІВ ІСТОРІЇ МУЗИКИ, ТЕОРІЇ МУЗИКИ АБО МУЗИЧНОГО ВИКОНАВСТВА

Основна частина роботи. В основній частині курсової роботи розкривається зміст дослідження. Складається основна частина з двох розділів, які, в свою чергу, містять по два підрозділи. Це є обов'язковою умовою оформлення основної частини курсової роботи. Необхідно також дотримуватись відповідності розділів і підрозділів одне одному. Розділи і підрозділи мають бути приблизно однаковими за обсягом (кількістю сторінок). Кожен розділ розпочинається з нової сторінки.

Матеріали першого і другого розділів пов'язані між собою змістовно. У першому розділі розглядаються теоретичні та історичні аспекти дослідження, у другому – конкретні питання, які були сформульовані в завданнях до роботи. Кожен розділ завершується висновками до нього. Висновки до кожного розділу не можуть бути менше, ніж одна сторінка.

Загальні **Висновки** є підсумком всієї курсової роботи. Вони мають відповідати всім поставленим у вступі завданням (відповідно до нумерації). Загальні висновки можуть мати обсяг до двох сторінок.

У висновках необхідно підкреслити, що мета дослідження досягнута і всі поставлені завдання вирішені.

4.2. ВИБІР ТЕМИ ЯК КОМПЛЕКСНИЙ АНАЛІЗ ТА ІНТЕРПРЕТАЦІЯ ЗРАЗКА МУЗИЧНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Основна частина роботи. В основній частині курсової роботи за спеціальністю 025 Музичне мистецтво галузі знань 02 Культура і мистецтво викладаються результати комплексного аналізу та інтерпретації зразка музичної літератури (хорової, вокальної, музично-інструментальної), обраного з переліку творів індивідуальної фахової програми, що вивчається студентом у поточному навчальному році.

Інтерпретація (з лат. – Interpretatio – роз'яснення, тлумачення) – художнє тлумачення співаком, інструменталістом, диригентом музичного твору в процесі його виконання, розкриття ідейно-образного змісту музики виразними і технічними засобами виконавського мистецтва. Інтерпретація залежить від естетичних принципів школи або напрямку, до яких належить артист, його індивідуальних особливостей та ідейно-художнього задуму. Інтерпретація передбачає індивідуальний підхід до виконуваної музики, творче ставлення до неї, наявність у виконавця власного мистецького бачення втілення авторського задуму. Курсова робота з фаху (в разі вибору теми як інтерпретація музичного твору) в основній своїй частині має містити 5 – 6 розділів, зокрема:

1. Історико-естетичний аналіз: знайомство з конкретними суспільно історичними умовами, в яких протікало життя й діяльність композитора, поета, формувалися їх естетичні погляди; характеристика основних рис творчості поета і композитора; типові риси індивідуального авторського стилю композитора.

2. Аналіз поетичного тексту (для творів хорової та вокальної літератури): оцінка змісту, форми тексту (ідея, тема, образи, композиційна структура, розмір вірша, фонетичні особливості); аналіз структури вірша, визначення меж частин; встановлення основних слів і понять, що визначають зміст пропозицій; переклад тексту; порівняльний аналіз тексту з першоджерелом; порівняння музичних редакцій.

3. Музично-теоретичний аналіз: визначення жанру твору; цілісний художньо-образний аналіз мелодики, гармонії, ритму і метра, темпу, динаміки, тембру, фактури; визначення меж частин музичного співвідношення, структури кожної з частин, фіксація та аналіз каденцій у зв'язку з структурою тексту; зіставлення музично-тематичного матеріалу та розподіл глибини контрасту або, навпаки, тематичної єдності; визначення форми цілого; виявлення лінії розвитку кожного голосу; визначення кульмінацій; порівняння хвиль наростання й убуття гармонічної яскравості з хвилями мелодійними, ритмічними, темповими, динамічними; зіставлень кульмінацій частин і знаходження головної, центральної кульмінації творів.

4. Вокально-технічний аналіз: визначення для якого типу голосу написаний твір, аналіз вокальної партії, теситури, дихання і видів звуковедення (штрихи); обґрунтування і оцінка інтонаційних, дикційних, ритмічних та інших технічних труднощів, пов'язаних зі специфікою сольного виконання і знаходження шляхів їх подолання; нотні приклади вокальних вправ, що сприятимуть подоланню труднощів; визначення труднощів у вступі вокальної партії у співвідношенні з акомпанементом. **Або Контекстний аналіз:** визначення для якого типу інструменту написаний твір, визначити музичну фактуру окремих частин та всього твору, рельєфно-фонових характеристик, функціональність голосоведення, засоби музичної артикуляції, дихання (духові інструменти) і закономірності модифікацій звуковедення; обґрунтування й оцінка інтонаційних, ритмічних та інших технічних труднощів, пов'язаних зі специфікою музичного інструменту і знаходження шляхів їх подолання.

5. Виконавський аналіз: аналіз прийомів, за допомогою яких художньообразний зміст твору можна донести до слухача найбільш яскраво і переконливо; аналіз використання темпових коливань, динамічних відтінків, тембрових фарб, різних способів звуковедення і штрихів, артикуляції, фразування в залежності від необхідного характеру образу, емоційно виразних або формоутворюючих завдань; аналіз труднощів співу у вискій та низкій теситурі, недоліків або, навпаки, перебору дихання в певних фразах, можливої інтонаційної неточності під час виконання стрибків у мелодії, незручностей для співу руху мелодійної лінії, дикційних труднощів у процесі виконання в

швидкому темпі, труднощів емоційного плану під час передачі образу пісні тощо; аналіз співацького дихання, оскільки саме дихання є регулятором співу, обґрунтування взяття дихання за такої паузи, яка є загальною і для тексту, і для мелодії, звернення уваги на те, що у разі необхідності паузу можна зробити за рахунок скорочення ноти, яка закінчує мотив, дає змогу атакувати наступну ноту на початку її тривалості та зберегти в недоторканності тактовий акцент.

Дуже часто швидкий темп заважає чіткості вимови тексту твору. Інтенсивність і узгодженість роботи органів артикуляції визначає якість вимови звуків мови, розбірливість слів, дикцію. І, навпаки, млявість у роботі органів артикуляції є причиною поганої дикції. Під час тренування артикуляційного апарату потрібні численні повтори незручних слів до відчуття комфорту при їх вимові. Студентам не варто боятися втоми м'язів, а треба уникати нової складності. Увага артиста має бути спрямована на потік і зчеплення голосних між собою. Таким чином буде правильно організований і потік приголосних, які потрібно вимовляти швидко і чітко, але не «вистрілювати», щоб не завдати шкоди потоку голосних, тобто звуковому потоку, не рвати кантилену, не робити спів скандуванням.

Виконавський аналіз інструментальних творів передбачає вивчення виконавських засобів виразності для створення індивідуального трактування музичного твору, в основу якого покладено принцип звукового втілення, інтонування конкретного нотного тексту.

Виконавські засоби виразності – індивідуальні засоби музиканта виконавця для відтворення авторського тексту (артикуляція, штрихи, нюансування, тембр, агогіка та ін.), які не фіксуються в нотах або фіксуються частково. Їх вибір і застосування залежать від музичного інструменту, на якому буде виконуватися твір, від індивідуальних знань, умінь і навичок виконавця, рівня його технічної підготовки та розвиненості музичного інтелекту.

Для здійснення виконавського аналізу необхідно володіти основними музичними поняттями і категоріями; використовувати практичні навички гри на музичному інструменті; вміти читати з аркушу; застосовувати історичні та теоретико-методичні знання, здобуті у процесі вивчення фахових та історико-теоретичних дисциплін; знати художньо-виражальні засоби власного музичного інструменту; орієнтуватися в різних виконавських редакціях та інтерпретаціях обраного музичного твору; оперувати різноманітними джерелами спеціальної інформації (нотною, методичною та музикознавчою літературою, аудіо- і відеозаписами, інтернет-ресурсами).

Висновок – підсумкова частина роботи, в якій визначаються результати та практичне застосування проведеного дослідження, відповідність результатів роботи поставленим завданням; робиться висновок про практичну значущість проведеного дослідження та подальшої можливості роботи над цим напрямком. Проведений комплексний аналіз має привести до поглибленого наукового пізнання твору як змістовної художньої структури, розкрити оригінальність і новизну твору, характер його художнього впливу,

його історичне місце і значення. Результати науково-аналітичного трактування музичного твору мають використовуватися у безпосередній виконавській та педагогічній практиці, але і можуть бути включені в подальші музично-історичні та естетичні дослідження.

5. ВИМОГИ ДО ОФОРМЛЕННЯ КУРСОВОЇ РОБОТИ З ФАХУ

Курсова робота виконується на аркушах білого паперу формату А4. Основний текст роботи друкується з одного боку аркуша через 1,5 комп'ютерних інтервали шрифтом Times New Roman, розмір шрифту – 14. Абзацний відступ – 1,25 мм. Текст необхідно друкувати, залишаючи береги таких розмірів: лівий – 30 мм, верхній, нижній – 20 мм, правий – 10 мм. У тексті документа необхідно дотримуватись рівномірної щільності, контрастності та чіткості зображення впродовж усього документа.

Курсова робота з ознаками плагіату, що виявився на попередньому захисті, має бути перероблена до захисту, інакше не буде зарахована як завершена.

Помилки, описки та графічні неточності допускається виправляти підчищенням або зафарбуванням білою фарбою і нанесенням на тому ж місці виправленого тексту машинописним способом або від руки. Виправлення має бути чорного кольору.

Курсова робота подається до захисту впереплетеному вигляді.

Текст основної частини поділяють на розділи, підрозділи та пункти. Заголовки структурних частин «ЗМІСТ», «ПЕРЕЛІК УМОВНИХ СКОРОЧЕНЬ», «ВСТУП», «РОЗДІЛ», «ВИСНОВКИ», «СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ», «ДОДАТКИ» друкують великими літерами симетрично до тексту. Заголовки підрозділів друкують маленькими літерами (крім першої великої) з абзацу. Крапку в кінці заголовка не ставлять. Якщо заголовок складається з кількох речень, їх розділяють крапкою. Заголовки пунктів друкують маленькими літерами (крім першої великої) з абзацного відступу.

Кожна частина роботи починається з нової сторінки (крім назв підрозділів і пунктів у межах розділу).

Нумерацію сторінок, розділів, підрозділів, пунктів, малюнків, таблиць подають арабськими цифрами без знака №.

Першою сторінкою анотації до творчого показу є титульний аркуш, який включають до загальної нумерації сторінок. На титульному аркуші номер сторінки не ставлять, на наступних сторінках номер проставляють у правому верхньому куті сторінки без крапки в кінці.

Ілюстрації (фотознімки) потрібно розташовувати безпосередньо після тексту, де вони згадуються вперше, або на наступній сторінці. На всі ілюстрації повинні бути посилання у тексті. Якщо ілюстрації створені не автором роботи, необхідно зробити певні посилання, дотримуючись вимог

чинного законодавства щодо авторських прав. Ілюстрації повинні мати назву, яку розташовують безпосередньо під зображенням. За необхідності під ілюстрацією розміщують пояснювальні дані. Наприклад: «Рис. 4.2. Світлина з вистави...» Ілюстрації мають нумерувати арабськими цифрами порядковою нумерацією в межах розділу, за винятком ілюстрацій, наведених у додатках. Номер ілюстрації складається з номера розділу та порядкового номера ілюстрації, відокремлених крапкою, наприклад, другий рисунок третього розділу позначається як «Рис. 3.2».

Цифровий матеріал здебільшого оформлюють у вигляді таблиць. Таблицю необхідно розташовувати безпосередньо після тексту, в якому вона згадується вперше, або на наступній сторінці. На всі таблиці повинні бути посилання у тексті.

Таблиці потрібно нумерувати арабськими цифрами порядковою нумерацією в межах розділу (за винятком додатків). Номер таблиці складається з номера розділу й порядкового номера таблиці, відокремлених крапкою. Наприклад: друга таблиця третього розділу позначається як «Табл. 3.2».

У **додатках** розміщують матеріал, який не може бути послідовно розташований в основній частині через великий обсяг, суто технічний характер або внаслідок неможливості способу відтворення (викладений на папері іншого формату). ДОДАТКИ можуть включати підсумкові таблиці, схеми, нотний матеріал, перелік прийнятих скорочень, а також приклади, використані для аналізу в конкретній роботі. У процесі написання курсової роботи здобувач повинен давати посилання на джерела, матеріали або окремі результати з яких наводяться в дослідженні. Такі посилання дають змогу відшукати документи і перевірити достовірність відомостей про цитування документа, дають необхідну інформацію щодо нього, допомагають з'ясувати його зміст, мову тексту, обсяг. Посилатися потрібно на останні видання публікацій. На більш ранні видання можна посилатися лише в тих випадках, коли в них наявний матеріал, який не включено до останнього видання.

У разі цитування, посилання на літературу в тексті курсової роботи подаються у квадратних дужках – [14, с. 20], де перша цифра – номер джерела у списку літератури, а друга – номер сторінки.

Список використаних джерел подається відповідно до вимог ДСТУ 8302:2015 Бібліографічне посилання. Загальні положення та правила складання (2016) (Додаток Г).

6. ОРГАНІЗАЦІЯ ЗАХИСТУ КУРСОВОЇ РОБОТИ

Захист курсової роботи з фаху проводиться публічно перед комісією, у складі якої не менше трьох науково-педагогічних працівників кафедри, одним із яких може бути керівник курсової роботи. Комісія затверджується розпорядженням директора інституту на основі подання завідувача кафедри.

Остаточна оцінка ставиться після захисту. Якщо робота не допущена до захисту, то вона має бути студентом перероблена й знову подана на кафедру.

Курсова робота, підготовлена без дотримання правил, викладених у рекомендаціях до підготовки, оформлення та виконання курсових робіт, до захисту не допускається.

У процесі захисту курсової роботи завдання студента – показати поглиблене розуміння сутності конкретної теми, добре володіння матеріалом.

Організація захисту охоплює такі етапи: повідомлення студента про основний зміст роботи; відповіді студента на питання.

Студент має ретельно підготуватися до захисту курсової роботи.

Загальна схема доповіді (на 5 хвилин): необхідно дати коротке обґрунтування теми, показати її актуальність; зазначити мету роботи; розкрити, які результати досягнуті у процесі дослідження і що зроблено особисто студентом; викласти висновки, що впливають із проведеного дослідження.

Коротка доповідь має бути підготовлена в письмовому вигляді, але виступати на захисті треба самостійно.

Доповідь бажано (проте не обов'язково) ілюструвати презентаціями в програмі PowerPoint: таблицями, схемами, підготовленими завчасно.

Презентація має включати 6 – 7 слайдів.

Поради щодо створення презентацій до доповіді: використовуйте максимум 3 кольори і 2 шрифти; не використовуйте шрифти, що важко читаються (шрифти з різними завитками тощо); не використовуйте шрифт із розміром кегля менше 12, адже присутні на захисті дивитимуться вашу презентацію не з екрану комп'ютера, а з екрану мультимедійного проектора, сидячи при цьому на деякій відстані від екрану. У цьому випадку наявність дрібного шрифту ускладнить ситуацію. У процесі вибору кольору шрифтів співвідносьте їх із кольором фону сторінки, щоб забезпечити достатню контрастність під час читання.

Не використовуйте картинки тільки для прикраси. Будь-який матеріал, поданий у презентацію, в тому числі й графічний, має мати змістове навантаження.

Використовуйте максимально графічний матеріал, за можливості зводьте числові дані в графіки і діаграми.

Використовуйте таблиці, структуруйте матеріал для повноцінного розуміння інформації, однак уникайте занадто великих за розміром таблиць.

Пам'ятайте, що із усіх варіантів надання інформації перевага надається графічному. Не зловживайте анімацією, використовуйте її тільки за необхідності показати рух або розвиток дій. Не використовуйте анімацію там, де без неї цілком можна обійтись.

7. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ КУРСОВОЇ РОБОТИ

Оцінка результатів захисту курсової роботи проводиться колегіально членами комісії, присутніми на захисті. Оцінка оголошується після закінчення захисту всіх курсових робіт.

Курсова робота оцінюється за такими критеріями:

- відповідність змісту і структури курсової роботи її темі;
- повнота досягнення мети, сформульованої у вступі;
- ступінь самостійності та ініціативи студента;
- вміння користуватися різними джерелами інформації;
- здатність студента до дослідницької діяльності;
- цінність висновків і пропозицій, зроблених студентом, можливість практичного застосування здобутих результатів;
- оформлення результатів проведеного дослідження.

Результати захисту курсової роботи з фаху оцінюються за національною шкалою і шкалою ЄКТС та виставляються у відомості за підписом голови комісії.

ДОДАТКИ

Додаток А

Зразок титульної сторінки курсової роботи

**ПЗВО «КИЇВСЬКИЙ МІЖНАРОДНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»
НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ ТЕАТРАЛЬНОГО ТА
МУЗИЧНОГО МИСТЕЦТВА**

КУРСОВА РОБОТА

Студентки 3 курсу
спеціальності: 025 Музичне мистецтво
галузі знань: 02 Культура і мистецтво

(прізвище, ім'я, по батькові
студента)

керівник: _____
(прізвище, ім'я, по батькові, науковий ступінь,
вчене звання)

Національна шкала _____

Кількість балів: _____ Оцінка: ECTS _____

Члени комісії

(підпис)
(прізвище та ініціали)

20 ____

(підпис) (прізвище
та ініціали)

**ПЗВО «КИЇВСЬКИЙ МІЖНАРОДНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»
НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ ТЕАТРАЛЬНОГО ТА
МУЗИЧНОГО МИСТЕЦТВА**

Спеціальність 025 Музичне мистецтво
Галузь знань 02 Культура і мистецтво

ЗАТВЕРДЖУЮ
Завідувач кафедри
музичного мистецтва
«__» _____ 20__ р.

**ЗАВДАННЯ ДЛЯ ВИКОНАННЯ
КУРСОВОЇ РОБОТИ З ФАХУ**

- _____ (прізвище, ім'я, по батькові студента)
1. Тема курсової роботи
- _____
2. Керівник курсової роботи
- _____ (прізвище, ім'я, по батькові, науковий ступінь, вчене звання, почесне звання)
3. Термін подання здобувачем курсової роботи
- _____
4. Мета та завдання курсової роботи
- _____
5. Перелік додаткових матеріалів
- _____
6. Дата видачі завдання _____

КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН

№ з/п	Назва етапів курсової роботи	Термін виконання	Примітка

Здобувач вищої освіти _____

(підпис)
(прізвище та ініціали)

Керівник
роботи

курсової _____

(підпис) (прізвище
та ініціали)

ОРІЄНТОВНИЙ ПЛАН КУРСОВОЇ РОБОТИ

Приклад 1.

РОК-ОПЕРА У ЄВРОПЕЙСЬКІЙ МУЗИЧНІЙ КУЛЬТУРІ ДРУГОЇ ПОЛОВИНИ ХХ СТОЛІТТЯ

ЗМІСТ

ВСТУП

РОЗДІЛ 1. ІСТОРІОГРАФІЯ ПРОЦЕСІВ РОЗВИТКУ ЄВРОПЕЙСЬКОЇ РОК-ОПЕРИ

1.1 Передумови виникнення рок-опери

1.2 Тенденції розвитку західноєвропейської рок-опери

Висновок до першого розділу

РОЗДІЛ 2. УКРАЇНСЬКА РОК-ОПЕРА ДРУГОЇ ПОЛОВИНИ ХХ СТОЛІТТЯ

2.1 Особливості формування української рок-опери

2.2 Фольклорні джерела рок-опери «Енеїда» С. Бедусенка

Висновки до другого розділу

ВИСНОВКИ

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

ДОДАТКИ

Приклад 2.

**ПОСТАТЬ ДІАНИ ПЕТРИНЕНКО В ІСТОРІЇ РОЗВИТКУ
ВОКАЛЬНОГО МИСТЕЦТВА**

ЗМІСТ

ВСТУП (обґрунтування вибору теми роботи)

1. ІСТОРИКО-ЕСТЕТИЧНИЙ АНАЛІЗ

2. АНАЛІЗ ПОЕТИЧНОГО ТЕКСТУ (для творів хорової та вокальної літератури)

3. МУЗИЧНО-ТЕОРЕТИЧНИЙ АНАЛІЗ

4. ВОКАЛЬНО-ТЕХНІЧНИЙ АНАЛІЗ *або* КОНТЕКСТНИЙ АНАЛІЗ

5. ВИКОНАВСЬКИЙ АНАЛІЗ

ВИСНОВКИ

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

ДОДАТКИ

Приклади оформлення списку літературних джерел

Книги

Один автор

Афоніна О.С. Коды культури і «подвійне кодування» в мистецтві : монографія. Київ : НАКККіМ, 2017. 314 с.

Веселовська Г.І. Український театральний авангард / Ін-т проблем сучас. мистецтва НАМ України. Київ : Фенікс, 2010. 368 с.

Два автора

Корній Л., Сюта Б. Українська музична культура. Погляд крізь віки : монографія. Київ : Музична Україна, 2014. 592 с.

Три автора

Хорошун Б.І. Язвінська О.М., Серова О.Ю. Українська та зарубіжна культура : навч. посіб. Вид. 2-ге, перероб. і допов. Київ : НТУ, 2010. 464 с.

Чотири автори

Історія світової та української культури : підручник / В.А. Греченко, І.В. Чорний, В.А. Кушнерук, В.А. Режко. Київ : Літера, 2000. 464 с.

Культурна спадщина людства : збереження та використання : навч. посіб. / В.І. Акуленко та ін. ; за ред. І.П. Магазинщикової. Львів, 2002. 160 с.

П'ять і більше авторів

Українська та зарубіжна культура : навч. посіб. / М.М. Закович та ін. Київ : Знання, КОО, 2000. 622 с.

Колективний автор

Лекції з історії світової та вітчизняної культури : навч. посіб. Вид. 2-ге, перероб. і доп. / за ред.: А.В. Яртия, В.П. Мельника. Львів : Світ, 2005. 568 с.

Нариси з історії українського дизайну ХХ століття : зб. ст. / ІПСМ НАМ України ; за заг. ред. М.І. Яковлєва ; редкол. : В.Д. Сидоренко (гол.), А.О. Пучков, О.В. Сіткарьова та ін. Київ : Фенікс, 2012. 256 с.; іл.

Багатотомне видання

Яворницький Д.І. Історія запорозьких козаків : у 3-х т. / редкол.: П.С. Сохань (гол.) та ін. Київ : Наук. думка, 1990 – 1991. Т. 1. 592 с.

Історія України : у 2-х т. Т. 1: До середини ХVІІ ст. / Н.Д. Полонська-Василенко ; голов. ред. С. Головка. 4-е вид., стер. Київ : Либідь, 2002. 588 с.

Автор і перекладач

Платон. Держава / Платон ; пер. з давньогрец. Д.Коваль. Київ : Основи, 2000. 355 с.

Частина видання

Розділ книги

Боньковська О. Театральний процес на західноукраїнських землях у 1918-1939 роках // Історія українського театру : у 3 т. / НАН України, ІМФЕ ім. М. Т. Рильського. Київ, 2009. Т. 2 : 1900 – 1945 / Л. Барабан, В. Гайдабура, О.

Красильникова [та ін.]; редкол. тому: Г. Скрипник (гол. ред.) [та ін.]. С. 533–602.

Тези доповідей, матеріали конференцій

Дьяченко В.В. Визначення творчої діяльності звукорежисера // Культурно-мистецьке середовище: творчість та технології : зб. матеріалів доп. учасн. VIII Міжнар. наук.-творч. конф., 16 квіт. 2015 р. Київ : НАКККиМ, 2013. С. 135 – 137.

Статті з продовжуваних і періодичних видань

Довгопол Н.О. Танець у контексті української культури XVI–XVII сторіч // Мистецтвознавчі записки : зб. наук. праць. 2012. Вип. 21. С. 160–166.

Шлемко О.Д. Театральні університети Леся Курбаса // Записки Наукового товариства імені Шевченка. Праці Театрознавчої комісії. Львів, 2011. Т. CCLXII. С. 99-135.

Ahearne J. Cultural policy explicit and implicit: a distinction and some uses. International Journal of Cultural Policy. 2009. 15(2). May. P. 141–153.

Електронні ресурси

Книги

Бокань В., Польовий Л. Історія культури України : навч. посіб. Київ : МАУП, 2002. 256 с. URL: http://elcat.pnpu.edu.ua/docs/gp_07.pdf (дата звернення: 12.01.2022).

Законодавчі документи

Про внесення змін до Закону України «Про культуру» щодо визначення поняття «креативні індустрії» : Закон України // Відомості Верховної Ради (ВВР), 2018, № 34, ст. 257. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/2458-19/para6/#n6> (дата звернення: 12.01.2022).

Періодичні видання

Ручка А. Культурний потенціал сучасного українського соціуму: стан та особливості реалізації // Бібліотечна планета. 2010. № 3. С. 22–25. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/bp_2010_3_7 (дата звернення: 12.01.2022).

Colletta L. Political Satire and Postmodern Irony in the Age of Stephen Colbert and Jon Stewart // Journal of Popular Culture. 2009. Vol. 42, № 5. P. 856–874. DOI: 10.1111/j.1540-5931.2009.00711.x.

Сторінки з веб-сайтів

Багатозначність поняття культури. Освіта.UA : веб-сайт. URL: <http://osvita.ua/vnz/reports/culture/10204/> (дата звернення: 12.01.2022).

Дисертації, автореферати дисертацій

Гарбузюк М. В. Сценічні прочитання трагедії «Гамлет» В. Шекспіра у Львівських театрах (1796–1997 рр.) : дис. ... канд. мистецтвознавства : 17.00.02; Київський національний ун-т театру, кіно і телебачення ім. І. К. Карпенка-Карого. Київ, 2007. 268 арк.

Ванюга Л. С. Діяльність Тернопільського обласного академічного українського драматичного театру імені Т. Г. Шевченка в контексті соціокультурних трансформацій в Україні (XX – початок XXI ст.) : автореф. дис. ... канд. мистецтвознавства : 26.01.01; Національна академія керівних кадрів культури і мистецтв. Київ, 2014. 23 с.

